

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

12 ביוני 2011

ארגונו של ג'בריל האשים את הרשות הפלסטינית, פתח וסעודיה באחריות לעימותים האלימים במחנה הפליטים אלירמוך¹. הרשות הפלסטינית ופתח גינו בחריפות את "פשעי" ג'בריל, קראו לסילוקו מאש"פ, ואמצעי התקשורת של הרשות הטילו על המשטר הסורי את האחריות לאירועים. חמאס, הנאלצת לקחת בחשבון את תלותה בסוריה, ניסתה ללכת "בין הטיפות" בחילופי ההאשמות התקשורתיות.

אחמד ג'בריל, במסיבת עיתונאים שכינסו ארגוני המחבלים בדמשק ב-8 ביוני. הוא האשים את הרשות הפלסטינית, פתח וסעודיה באחריות לעימותים האלימים במחנה הפליטים אלירמוך והכחיש כי אנשיו ירו על המפגינים. מימינו נראה מוסא אבו מרווק, סגן ראש הלשכה המדינית של חמאס (Aljazeera.net, 9 ביוני).

¹ בהמשך ללקט מרכז המידע למודיעין ולטרור מהתאריך 9 ביוני: "ארגונו של אחמד ג'בריל (החזית העממית – המפקדה הכללית), המזוהה עם המשטר הסורי, וארגונים פרו-סורים נוספים, עמדו במוקד ביקורת פנים-פלסטינית, ראשונה מסוגה, בעקבות אירועי "יום הנכסה". הם הואשמו בשיגור ציני של צעירים פלסטינים אל מותם למען האינטרסים של המשטר הסורי וגורמים נוספים (איראן?). פעילים של החזית העממית ג'בריל והחזית העממית לחבש הותקפו ע"י קרובי ההרוגים בעת לוויית שהתקיימו במחנה הפליטים אלירמוך שליד דמשק. מטה ארגונו של ג'בריל הועלה באש."

כללי

1. בעקבות ההתנקשויות האלימות במחנה הפליטים אלירמוך, בעקבות "יום הנכסה", במהלכן נהרגו כ-5 אנשים ונפצעו כ-20, עלתה על פני השטח מחלוקת פנים-פלסטינית קשה.

2. המחלוקת הינה בין הרשות הפלסטינית\פתח, שמיצבו עצמם כמייצגי האינטרסים הלאומיים הפלסטינים, לבין החזית\ג'בריל וארגוני טרור פרו-סוריים נוספים, עושי דברו המובהקים של משטר אסד. אלה האחרונים נתפסים כמי שמסייעים למשטר הסורי לנצל את הפלסטינים לצרכיו על מנת להסיט את תשומת הלב מהמשבר הפנימי הגובר.

3. מחלוקת זאת מצאה ביטוייה בחילופי האשמות קשים:

א. הנהגת הרשות הפלסטינית ופתח גינו בחריפות את הירי מצד "חוליות חמושות" של ארגונו של ג'בריל לעבר מפגינים במחנה הפליטים אלירמוך. הרשות כינתה את האירוע "פשע של הרג קולקטיבי ללא אבחנה", ודוברי פתח אף קראו לסלק את ארגונו של ג'בריל מאש"פ. העיתון אלחיאית אלג'דידה, המזוהה עם הרשות הפלסטינית, האשים את המשטר הסורי "הנתון בימים אלה במצוקת רגעיו האחרונים", בניסיון להסיט את תשומת הלב מהמשבר הפנימי אל עבר קווי המגע עם ישראל.

ב. דוברים בכירים מטעם החזית\ג'בריל וארגונים פרו-סורים נוספים כינסו מסיבת עיתונאים בדמשק בה העלו האשמות שווא כאילו אבו מאזן ומחמד רחלאן, יחד עם "גורמים סעודיים", הם אלו שעמדו מאחורי ההתנקשויות במחנה הפליטים. זאת במסגרת "תוכנית", שנועדה כביכול לפגוע בסוריה וב"התנגדות" ולשרת את האינטרסים של ארה"ב וישראל. אחמד ג'בריל הבטיח להציג בקרוב בפני התקשורת "את אלו שפותרו ונעצרו", כדי שימסרו את הודעותיהם בפומבי.

4. חמאס, מצידה, שמרה על פרופיל תקשורתי נמוך בפרשה. מוסא אבו מרזוק אומנם השתתף במסיבת העיתונאים בה גינה אחמד ג'בריל את הרשות הפלסטינית ופתח², אולם נוסח דבריו בעניין האירועים היה מרוכך בהרבה מזה של אחמד ג'בריל. מנגד, עיתון פלסטין של חמאס, היוצא לאור ברצועה, תבע לחקור מיהם אלו שפתחו באש על "צעירי אלירמוך" אך גם הוא נמנע מלהצביע על ארגונו של ג'בריל כאחראי לכך. הוא קרא לנקוט בעמדה ניטראלית כלפי האירועים בסוריה, והזהיר שלא להיגרר אל "מלכודת מלחמת האחים".

² ניתן לראות אותו יושב לימינו של אחמד ג'בריל במסיבת העיתונאים שכינסו הארגונים הפלסטינים שבדמשק כשמבטו אינו מופנה למיקרופונים (ראו צילום בעמוד השער של לקט המידע).

5. הפרופיל התקשורתי הנמוך והתגובות המהוססות, ולעיתים הסותרות, של גורמי חמאס, מצביעים, להערכתנו, על מבוכה קשה בקרבה נוכח המתח הגובר, שבין ההזדהות האידיאולוגית שלה עם האחים המוסלמים, הנאבקים להפיל את משטרו של בשאר, ועניינה שלא להיות מזוהה יתר על המידה עם המשטר הסורי הנחלש; לבין תלותה בסיוע של המשטר הסורי והימצאות תשתיות צבאיות, מדיניות והסברתיות בדמשק המחייבות אותה לזהירות. מתח זה חודד, להערכתנו, עוד יותר ע"י אירועי מחנה הפליטים אלירמוך שבהם נוצר ניגוד מובהק בין מאמצי המשטר הסורי להסיט את תשומת הלב מהמשבר הפנימי, תוך ניצול הארגונים הפלסטינים הפרו-סוריים המובהקים לשם כך, לבין האינטרסים הלאומיים הפלסטינים, שהרשות הפלסטינית ופתח מיצבו עצמם כמי שמייצגים אותם.³

עדכון תמונת המצב אודות ההתנקשויות האלימות במחנה אלירמוך

6. על פי דיווח ערוץ אלג'זירה נהרגו במהלך העימותים האלימים במחנה הפליטים ירמוך 5 אנשים, שלושה מהם מארגונו של אחמד ג'בריל. בין ההרוגים נאצר מבארכ, חבר הועד המרכזי של החזית העממית לשחרור פלסטין המפקדה הכללית⁴. על פי דיווח קודם של אלג'זירה נפצעו כ-20 אנשים במהלך העימותים (מספר זה, 5 הרוגים, נראה לנו סביר יותר מהמספר 14 שמקורו בגורמי פתח, ראו להלן).

7. על פי עדי ראייה, שצוטטו בכתבה בניו-יורק טיימס, תקפו פלסטינים זועמים את מפקדת החזית אלג'בריל לאחר הלוויית 7 מהרוגי "יום הנכסה". מחמד רשדאן, חנווני בן 25, אחד מעדי הראייה המתגורר בסמוך למפקדה, העיד כי התוקפים החלו לירות אבנים לעבר המפקדה וכתוצאה מכך "שומרי הבניין החלו לירות לעברנו". הוא הוסיף כל היורים היו פלסטינים ולא היה ביניהם אף איש ביטחון סורי⁵.

8. הניו-יורק טיימס מוסיף ומצטט את מחמד רשדאן שציין, כי הוא מאמין, שפלסטינים (ב"יום הנכסה") אורגנו לצאת לגבול הישראלי-סורי על מנת לשרת את האינטרסים של הנשיא אסד, וכי להפגנה (בגבול) לא היה ולא כלום עם החיפוש אחר צדק לפליטים הפלסטינים ולעקורים הסוריים מרמת הגולן. תושבים רבים ממחנה הפליטים אלירמוך האשימו את ארגונו של ג'בריל בארגון המחאה בגבול "על מנת לסייע לסוריה להתחמק מהמשבר הפנימי שלה". מחמד רשדאן הוסיף: "הם [החזית אלג'בריל] ערבו אותנו במשבר הסורי הפנימי... זוהי הסיבה לכך שהיינו כה כעוסים על הרג אחינו ובנינו".⁶

³ ראו לקט מידע מה-11 באפריל 2011: "תנועת חמאס מצויה במבוכה קשה נוכח המתח בין הזדהות עם גורמי האחים המוסלמים בסוריה המעוניינים בהפלת המשטר, ועם מתקפתו של השיח' אלקרצ'אוי נגד בשאר אל אסד – לבין תלותה בסיוע של סוריה ומשטר אסד לתשתיתה ולפעילותה בתחום הטרור".

⁴ Aljazeera.net, 9 ביוני, דיווח מדמשק.

⁵ ניו-יורק טיימס, כתבה מה-7 ביוני מאת Isabel Kershner, שכותרתה: "Fighters Shoot Protesters at a Palestinian Camp in Syria".

⁶ שם.

תגובות מצד ארגונו של אחמד ג'בריל וארגונים פרו-סוריים נוספים

9. דוברים בכירים מטעם החזית לג'בריל **יצאו בהאשמות** (מצצות מהאצבע) **כלפי הרשות הפלסטינית וסעודיה**, על שעמדו, כביכול, מאחורי ההתנקשויות האחרונות במחנה הפליטים אלירמוך⁷:

א. **אחמד ג'בריל האשים את אבו מאזן ואת בכיר פתח מחמד דחלאן** בכך, שהם עמדו מאחורי האירועים **וקשרו קשר עם ארה"ב וישראל**. **ג'בריל האשים גם "גורמים סעודיים" במימון הקבוצה, שגרמה להתנקשויות במחנה הפליטים אלירמוך**. הוא הודיע, כי ה"פלגים" (קרי, הארגונים הפרו-סוריים) יזמינו בקרוב את אמצעי התקשורת למסיבת עיתונאים כדי להציג את "אלה שפותרו ושנעצרו, כדי שימסרו את הודאותיהם, [ויתארו] כיצד נשלח אליהם הכסף מסעודיה ומגורמים אחרים"⁸. ג'בריל הכחיש כי השומרים בבניין אלח'אלצה (מפקדת החזית העממית במחנה הפליטים אלירמוך) ירו על המפגינים. בכיר נוסף בחזית לג'בריל, **אנוור רג'א, האשים גם הוא גורמים ברשות הפלסטינית באחריות לעימותים במחנה הפליטים אלירמוך ואיים כי הם ישלמו לעם הפלסטיני על הפשעים שבצעו נגדו**⁹.

ב. **ארגוני הטרור הפרו-סוריים בדמשק ("הפלגים") גינו במסיבת עיתונאים ב-8 ביוני את "פשע מעשה התוקפנות" בתום פגישה במפקדת החזית לג'בריל שהועלתה באש**. הם מסרו, כי האירועים הללו הינם חלק מתוכנית "הפוגעת בסוריה וב"התנגדות" ומשרתת את ישראל וארה"ב. בהודעה שקרא מזכיר הארגונים הפלסטינים בדמשק, ח'אלד עבד אלמג'יד (מנהיג ארגון קיקיוני בשם חזית המאבק העממי), תוארו האירועים כ"ניסיון להזיק לדרך ההתנגדות ולאחדותו של העם הפלסטיני". **ההודעה האשימה "גורמים ברשות בראמאללה" כי הם אלו העומדים מאחורי ה"תוכנית" לפגוע בסוריה וב"התנגדות" ומאחורי האירועים במחנה אלירמוך**¹⁰.

תגובת הרשות הפלסטינית ופתח

10. הנהגת הרשות הפלסטינית פרסמה הודעה (7 ביוני) המגנה את הירי, שביצעו חוליות חמושות של החזית העממית לשחרור פלסטין – המפקדה הכללית לעבר מפגינים פלסטינים במחנה הפליטים אלירמוך, במהלך הלוויה של שהידים שנהרגו ב"יום הנכסה". **הנהגת הרשות כינתה את האירוע כ"פשע של הרג קולקטיבי ללא אבחנה** והביעה התנגדותה ל"פעילות פושעת ופחדנית זו, אשר יוצאת נגד המסורות הלאומיות הפלסטיניות הבסיסיות ביותר". ההודעה ציינה

⁷ Aljazeera.net מדמשק, 9 ביוני.

⁸ שם.

⁹ פלסטין-אינפו המצטט את קדס פרס, 7 ביוני.

¹⁰ Aljazeera.net מדמשק, 9 ביוני.

כי הרשות תקיים חקירה של האירוע, תפרסם תוצאותיה בפומבי ותטיל את מלוא האחריות על האשמים, כארגון וכיחידים¹¹.

11. כתב העיתון אלקדס אלערבי דיווח, כי **המשרד המרכזי של אסירי פתח בראמאללה פרסם הודעה שדרשה מאש"פ לסלק משורותיו את החזית העממית לשחרור פלסטין – המפקדה הכללית**, משום שפעיליה ירו לעבר פליטים פלסטינים שהפגינו ב-6 ביוני מול בסיס הארגון במחנה הפליטים אלירמוך. ההודעה קבעה כי **"שכירי של אחמד ג'בריל" מיהרו להרוג את בני עמנו בדם קר, בשירות השטן" וגרמו למותם של 14 פלסטינים** [הערה: מספר זה נראה לנו מוגזם]. עזאם אבו בכר, מזכיר המשרד המרכזי של אסירי פתח, איים כי **"הפשע החמור הזה לא יעבור והדם הטהור לא יאבד..."**. הוא דרש לגרש את אחמד ג'בריל ("הפושע הרוצח הזה") משורות אש"פ **"ולחקים ועדת חקירה נגדו ונגד המאפיה שלו"**¹².

12. מאמרים בעיתון אלחיאית אלג'דידה, המזוהה עם הרשות הפלסטינית, תקפו בחריפות את החזית ג'בריל ואת המשטר הסורי. כך למשל:

א. **יחיא רבאח** (אלחיאית אלג'דידה, 9 ביוני) כתב, כי לאחר קרוב ל-40 שנה של משמעת ברזל בחזית הגולן, **הורה המשטר הסורי הנתון בימים אלה במצוקת רגעיו האחרונים, להכין ב"יום הנכסה" "זירת דמים"**. זאת במטרה **"להסיט את תשומת הלב מהמערכה הפנימית אל קווי המגע"**. בעקבות "אירועי הדמים" בגולן נוצר זעם גדול כלפי הארגונים הפלסטינים, שהיו מעורבים בארגון האירועים. המונים שנאספו במחנה הפליטים אלירמוך **"נקראו לקיים תהלוכות אבל בלתי אלימות מול מטה החזית ג'בריל, אך הם נתקלו בעשרות אנשי החזית שהמטירו אליהם אש והפכו את המקום למרחץ דמים. מנהיגי הארגונים בדמשק, מוסיף יחיא רבאח, מוצאים עצמם היום בעימות לא רק עם בני עמם, אלא גם עם המהפכה נגד המשטר הסורי החוצה את סוריה מקצה אל קצה.**

ב. **עאדל עבד אלרחמן** (אלחיאית אלג'דידה, 8 ביוני) האשים את תומכי המשטר הסורי, כי הם **הובילו את הפלסטינים, בקנוניה עם משטרו של בשאר אלאסד, אל חזית הגולן והשליכו אותם "טרף לישראלים"**. זאת **כדי לחפות על מעשי הטבח של המשטר הסורי נגד בני העם הסורי ולהסיט את תשומת הלב מהפשעים שבוצעו ומתבצעים על ידי משטרו של אסד הבן, נגד המוני בני המהפכה הסורית**. עאדל עבד אלרחמן הוסיף כי הפשע של ג'בריל **מסיר את המסווה מעל לפרצוף המכוער של "שכירי החרב", שהשתתפו לצד המשטר הסורי וחזבאללה ברצח אזרחי סוריה הגיבורים, וחושף את התנכרותם לעם הפלסטיני ולבחירתו הלאומית.**

ג. **עדלי צאדק** (אלחיאית אלג'דידה, 7 ביוני) כתב כי אין להתפלא על כך **שאחמד ג'בריל מתייזב בשורת תומכי המשטר העריץ והמושחת וכופה את עצמו על הזירה הפלסטינית בהמלצה של משטר אסד, "המחזיק את הסורים בגרונם"**. כותב המאמר

¹¹ סוכנות הידיעות ופא מראמאללה, 7 ביוני 2011.

¹² אלקדס אלערבי מראמאללה, 9 ביוני.

קורא לאש"פ לתעד את הפשעים בזירה הפנימית של התנועה הלאומית, כפי שהוא מתעד את "פשעי הכיבוש [הישראלי]" ולהכריז על "ראשי הפשע והבוגדנות", על מנת שיהיה ברור שהללו אינם תורמים לשום מטרה, לא לפיוס ולא להשתתפות בדיאלוג לאומי. עדלי צאדק מסיים מאמרו בקביעה, כי **"העריצים הגדולים בסוריה, ויחד עמם הבובות הננסיות דוגמת ג'בריל, יגיעו אל פח האשפה של ההיסטוריה של פלסטין ושל סוריה"**.

חמאס

13. **חמאס שומרת עד כה על פרופיל תקשורתי נמוך** בכל הנוגע לאירועים במחנה הפליטים אלירמוך, בניסיון שלא להיות מעורבת יתר על המידה בהתכתשות התקשורתית, שהתעוררה בעקבות העימותים, בין הרשות הפלסטינית ופתח לבין הארגונים הפרו-סוריים המובהקים כדוגמת החזית לג'בריל.

14. **מוסא אבו מרזוק, סגן ראש הלשכה המדינית של חמאס**, השתתף במסיבת העיתונאים של הארגונים הפרו-סוריים, בה הם תקפו בחריפות את הרשות הפלסטינית ופתח. הוא הצטרף לארגונים הפרו-פלסטינים שגיננו את הרשות ופתח **אולם הקפיד לשמור על טון מרוכך כלפיהם**. הוא "הביע צער" על הודעת אש"פ, שעסקה ב"פלגים" (קרי, בארגונים הפרו-סורים) אולם התעלמה מ"העם הפלסטיני". הוא ניסה ללמד סגוריה (זהירה) על הארגונים הפרו-סוריים בציינו שה"פלגים" נאבקו בשמו של העם הפלסטיני ולא נטשו אותו. הוא טען כי ה"פלגים" לא קראו להשתתף בתהלוכות ה-5 ביוני, בהסכמה עם השלטונות הסורים. הוא גם קרא לאש"פ לבדוק בדקדקנות את מספר החללים בעימות במחנה הפליטים אלירמוך לפני פרסום הודעות בנושא¹³.

15. מנגד, **מאמר בעיתון פלסטין המזוהה עם חמאס** (9 ביוני) **נוקט עמדה שונה במקצת כלפי האירועים**. הוא קובע, כי לא ייתכן שדמם של 12 שהידים במחנה הפליטים אלירמוך נשפך לשווא.

16. **כותב המאמר עצאם שאור, המקורב לחמאס, תובע תשובה דחופה על השאלה מיהם אלה שפתחו באש מקלעים על צעירי מחנה הפליטים אלירמוך, מדוע הם עשו את הפשע הזה ומי עומד מאחורי המזימה** (הגם שברור, כי המדובר בפעילי החזית לג'בריל). הוא ממשיך ואומר, כי הקריאות נגד הפלגים הפלסטינים מנוגדות לאחדותה הלאומית **אך אינן מצדיקות את "הטבח המכוער"**, יהא אשר יהא מי שביצע אותו.

17. עצאם שאור מסיים את המאמר באומר כי האירועים הטרגיים במחנה הפליטים אלירמוך הינם "אות מבשר רעה ומזימה גדולה נגד הנוכחות הפלסטינית בסוריה". הוא קורא ל"מדיניות של איפוק" שבמסגרתה **"יש לנקוט בעמדה ניטראלית" כלפי האירועים בסוריה ולהימנע מהיגררות אל מלכודת מלחמת האחים**.

¹³ Aljazeera.net מדמשק, 9 ביוני.